

REVIJA SOCIALNO DELO

Znanstvene revije Slovenije in raziskovalni podatki

Arhiv družboslovnih podatkov, FDV, 28. 01. 2020

Martina Kerec, martina.kerec@fsd.uni-lj.si

Vera Grebenc, vera.grebenc@fsd.uni-lj.si

REVIJA SOCIALNO DELO

- ustanovna predhodnica revije je v l. 1962 izdan Vestnik sveta za socialno varstvo
- v naslednjih dveh desetletjih je revija v skladu z zgodovinskim obdobjem spreminjala naslov in fokus in od začetka ni merila na znanstvena, temveč strokovna vprašanja (Lešnik, 2011)
- leta 1982 se je prvič poimenovala neposredno Socialno delo in zasledovala cilj, da napreduje iz praktično strokovnih prispevkov tudi v znanstvena in tako je od leta 1994 postala znanstvena revija
- od leta 1994 od danes je bilo objavljenih čez 1070 prispevkov, od tega okoli 500 znanstvenih

REVIJA SOCIALNO DELO

- spremembe v politiki izdajanj znanstvenih revij v kombinaciji z razvojem potreb znanstvenega publiciranja so uredništvo soočila z dejstvom, da je potrebno pri reviji prenoviti posamezne procese pri izdajanju
- v letu 2014 smo tako pripravili nov pravilnik o izdajateljski dejavnosti na fakulteti, s katero smo uredili najnovejše zakonske podlage
- po vzpostavitvi stanja smo delo nadaljevali v smeri prenove revije z dolgoročnim ciljem – postati odprtodostopna revija, vključena v mednarodne bibliografske baze in stabilnim izdajanjem prispevkov

REVIJA SOCIALNO DELO

Od leta 2017 tako postopoma poteka prenova:

- a) uredniške politike (uredniški procesi pri reviji, ciljna publika, objavlanja v različnih jezikih, indeksiranje v tujih bazah idr.)
- b) virov financiranja
- c) navodil avtorjem za oddajo prispevkov
- d) citatnega sistema
- e) tehničnih nadgradenj (tiskani izvod in spletne strani) itd.

SISTEMSKE OVIRE NA POTI PRENOVE

- uredništvo revije deluje na „polprofesionalni“ bazi – to pomeni, da zaposlujemo odgovorno urednico za 50% delovnega mesta, glavna urednica pa je imenovana funkcija, ki pomeni delovno nadobremenitev čez polno zaposlitvijo pedagoga
- nenehni finančni deficit - revija pokriva v Sloveniji manjše znanstveno področje, zaradi katerega se pri razpisih za finančno podporo uvršča v najnižje stopnje ter vsebina pokriva dejavnost, kjer ni možno alternativno financiranje (donacije, dotacije ipd.)

REVIJA SOCIALNO DELO

V letu 2018 smo se lotili prenove posameznih delov večplastnih sprememb:

- a) navodila avtorjem – pogovori o avtorskih pravicah, o vrstah prispevkov ...
- b) citatni sistem – ohraniti dosednji sistem ali preiti na novejšega ...
<https://www.revija-socialnodelo.si/navodila/sklicevanje>
- c) prenova tiskane oblike – pregled skladnosti z ISO standardi in potrebe zaradi indeksiranja ...
- d) prenova spletnih strani – uporabniške potrebe, potrebe glede na odprti dostop ... <https://www.revija-socialnodelo.si/>
- e) zahteve za vstop revije v mednarodne baze (DOAJ, WoS, Scopus idr.)
- f) analiza in prehod objavljjanja v smeri odprte znanosti.

OVIRE PRI PRENOVI

- glavni problem našega uredništva pri uvajanju vseh sprememb je kadrovska podhranjenost, zato smo skušali že pri pripravi pravilnika izdajateljske dejavnosti na fakulteti zadevo izboljšati tako, da smo v strukturi organov prevedeli vključitev več ljudi, ki bodo na timski strukturi lahko opravili posamezne dele procesov
- to pomeni več usklajevanja različnih deležnikov, ki sodelujejo, zato vse spremembe potekajo počasi
- vse te vsebinske prenove so povezane tudi z večjimi finančnimi vložki, za katere danes vedno težje zagotavljamo bazen

SODELOVANJE IZVEN UREDNIŠTVA

V procesu teh prenov smo pri iskanju informacij trčili na dejstvo, da se z enakimi problemi soočajo tudi uredništva drugih znanstvenih revij, ki so nam podobna in kmalu smo ugotovili, da nam vzajemno sodelovanje pomaga k hitrejšim rešitvam.

Eno prvih sodelovanj je tako bilo leta 2017 v okviru dogodkov, ki jih je organiziralo Slovensko sociološko društvo, kjer smo skupaj naslovili probleme znanstvene odličnosti in revijalnega tiska v družboslovju. Razprave so pripomogle k temu, da smo bolje slišali glas avtorjev in raziskovalcev do potrebnih sprememb.

SODELOVANJE V PILOTU

Zadnji dve leti smo se pri vprašanjih ukvarjali podrobneje s temo odprtega dostopa in še preden smo si odgovorili, kako bomo zagotovili odprti dostop do vsebine revije Socialno delo, nas je dohitelo dogajanje na področju odprte znanosti (nacionalne strategije, DORA itd.). Ugotovili smo, da moramo razmišljati o prenovi za potrebe avtorjev-raziskovalcev, da se izognemo dvojnemu delu.

V tem okviru smo se srečali tudi s temo hranjenja in navajanja raziskovalnih podatkov in ko je Delovna skupina RDA vozlišča Slovenije predstavila namen projekta, smo se odzvali na sodelovanje.

SODELOVANJE V PILOTU

Na podlagi [Smernic za oblikovanje politik znanstvenih založb](#) ... (2019) smo pri uredništvu oblikovali delovni tim, kjer smo pripravili besedilo priporočil, ki bodo vključena v navodila za avtorje, veljavna za revijo Socialno delo.

Pri pripravi navodil smo morali iti skozi proces seznanjanja z idejo odprtega dostopa do raziskovalnih podatkov, kar za stroke, ki se uvrščamo med družboslovne znanosti (in imamo opraviti z zelo občutljivimi podatki o ljudeh) pomeni tudi soočenje z etično občutljivimi temami in zato priprava navodil za avtorje za nas ni bila samo tehnična naloga ampak tudi soočenje z metodološkimi, etičnimi, zakonskimi okviri vprašanj o zaupnosti podatkov in varovanja anonimnosti virov.

SODELOVANJE V PILOTU

Priporočila, ki smo jih pripravili so trenutno v obravnavi na uredniškem odboru revije (začetek februarja 2020) in bodo po sprejetju stopila v veljavo z letnikom št. 59 (2020).

Besedilo smo zasnovali tako:

https://www.dropbox.com/s/pifkuc9z6dm6v89/osnutek_FSD_v2_koncna.pdf?dl=0

ZAKLJUČEK

Največje delo bo sledilo sedaj, ko bodo sprejeta priporočila objavljena.

Uredništvo revije bo v sodelovanju z knjižnico Fakultete za socialno delo moralo nuditi neposredno pomoč avtorjem, ki bodo želeli objavljati v reviji.

Pomoč bo potekala večplastno:

- od seznanjanja zakaj se ukvarjamo z odprtimi raziskovalnimi podatki pri člankih
- od naslavljanja etičnih vidikov odpiranja podatkov (v pomoč nam bosta etična komisija FSD in komisija za raziskovalno dejavnost FSD)
- pomoč bo potrebno zagotoviti pri tehničnih vprašanjih urejanja podatkov, hrambe pri posameznih repozitorijih itd.
- ter vključno s spodbujanjem širše diskusije in ozaveščanja raziskovalne skupnosti, ki raziskuje in objavlja na področju socialnega dela.